

B J Ö R N E B O R G S T I D N I N G .

N:o 81.

Onsdagen den 19 Oktober

1882.

Annons

emottages å detta blads tryckerikontor till kl. 6 e. m. före utdelningsdagen och införas till ett pris af 15 p. per petit rad på bladets första sida samt 10 p. för de öfriga. Bytesannonser emottagas äfven till landets officiella och öfriga tidningar.

PRENUMERATIONS PRIS.

I Björneborg:		A Postkontoren:	
Helt år	7mg: 6: —	Helt år	7mg: 7: 64.
Halft år	3: 50.	Halft år	4: 43.
Fjerdedels år	2: —	Fjerdedels år	2: 54.

Utdelningen

sker hvarje Onsdag och Lördag kl. 4 e. m. i Rektor C. F. Nordlunds gård vid Konstantinsgatan N:o 31, der äfven lösa nummer säljas och prenumeration emottages. Tidningens hembärning ombesörjes emot en afgift af 15 penni per månad. Lösnummer å 10 penni.

Kurser.

Finlands Bank den 19 Oktober 1882.

Vexelkurs. Diskkurs.

Stad	100 rbl.	100 Mk.
St. Petersburg å vista 254	246	— pr 100 rbl.
London . . . . . å vista 25: 35	—	— pr Liv. St.
London . . . . . 90 dd. 25: 17	25	— pr Liv. St.
Paris . . . . . å vista 100: 20	—	—
Paris . . . . . 90 dd. 99: 50	98: 30	—
Hamburg . . . . . 3 ds. 124: 50	—	—
Hamburg . . . . . 90 dd. 123: 20	122 50	—
Lübeck . . . . . k. s. 124: 30	—	per 100.
Lübeck . . . . . 90 dd. 123: 20	—	—
Berlin . . . . . å vista 124: 30	—	—
Frankfurt a. M. k. s. 124: 30	—	—
Amsterdam . . . . . 90 dd. 207: —	205: 50	—
Stockholm . . . . . 3 ds. 139: 20	138: 40	—

DAGLISTA.

Torsdag d. 19 Oktober.

Auktion i gården N:o 11 i 1:sta stadsd. kl. 10 f. m. och 3 e. m.
Repetition till Lützenfesten för frunt. kl. 7 och för herrar kl. 8 e. m. i borgarekammaren.
Promenadkoncert å Otava kl. 8 e. m.

Drätselkontoret öppet alla söcknedagar kl. 12—1 f. m. och 4—6 e. m.
Tullkammaren öppen alla söcknedagar fr. 9—12 f. m. och 4—7 e. m.
Hamnkontoret öppet alla söcknedagar fr. kl. 8—1 f. m. och 4—8 e. m.
Banktimme: Finlands Bank kl. 10—2 e. m. Diskontimmet 11—12. Privatbankerna kl. 12—1.
Sparbanken öppen i rådhuset hvarje lördag kl. 5—7 e. m.
Pastorskansliet i gården n:o 159 öppet alla morgnar kl. 8—10 f. m.
Telegrafkontoret öppet alla dagar från kl. 7 f. m. till kl. 12 på natten.
Auktionskammarens expeditionrum öppet alla söcknedagar fr. kl. 9—11 f. m. och 3—5 e. m. i gården n:o 76 i 2:dra stadsdelen.
Köttkontroll-Bureauen hålles öppen alla söcknedagar från 6—10 f. m. och 4—6 e. m.
Läsesal för Folket är öppen i gården N:o 74 hvarje Söndag från kl. 4—9 och hvarje Onsdag, Torsdag, Fredag och Lördag från kl. 6—9 e. m.
Sjömanshuset och kyrkvårdens kansli i gården n:o 106.
Uppbudsmyndens embetslokal är öppen från kl. 9—11 f. m. i gården N:o 31.

Säkarenes i staden mottagningstimmar:
K. F. Valle träffas hvarje helgfri dag kl. 8—10 f. m. och 4—5 e. m.
Sön- och helgdagar kl. 9—10 på morgonen.
G. Appelberg träffas hvarje dag kl. 9—11 f. m. och 4—5 e. m.
I Ringbom träffas hvarje dag kl. 9—11 f. m. och 3—5 e. m.

20 Söndagen efter Trefald. hålles **svensk nativardsgång** hvar till antecknas fredagen den 20 oktober från kl. 4—6 e. m. i kyrkans sakristia.
Svißtalet hålles lördagen den 21 kl. 12 på dagen.

Född:

En son. Wasa 1882.
Elise Bäckman. G. A. Bäckman.
(W. T. 1)

Defande.

Herr Bülow från Paris, baron Cedereus från Skutsholm, handl. Geßlin från Helsingfors, bo å Otava; handl. Juselius från Kumo, kaptenerne Rosenblom och Jacobien från Västerås, magister Hjelt från Tammerfors, kapten Lindh med fru från Sawastehus, bo å Sitama; vicelandmätare Thander med fru från Sawastehus, bor i gården n:o 161; med. kand. Werman från Kangaala, bor i gården n:o 46; herr Winterbäck från Almola, bor i gården n:o 74.

Sammanträden.

Repetition

till Lützenfesten morgon afton i Borgarekammaren. Fruntimmerna kl. 7 och Herrarne kl. 8 e. m. Precist.
(1645,1) Th. Sörensen.

Med anledning af väckt förfrågan om och på hvad vilkor härvarande Pontonbron

S:t Petersburger Bolaget

N A D E S C H D A

af år 1847

ör Sjö-, Flod- & Landtransportförsäkring, godstransport och FÖRSÄKRING MOT ELDFARA afslutar försäkringar till billiga premier genom

C. A. Westerberg.

OBS! I händelse af tvist underkastar sig bolaget finsk lag.

(16)

Skuret papper

till innanfönster å detta blads tryckeri.

skulle öfverlåtas till annan ägare, behagade delägarene i Björneborgs Brobolag sammanträda i borgarekammaren den 25 innevarande månad kl. 5 e. m. Björneborg, den 10 Oktober 1882.
W. Rosenlew & Co.
(1590,3)

Jemlikt 26 § i reglementet för Sparbanken i Björneborg äfven som principalernes derom fattade beslut uppfogas härmed äftarenes af bemälda Sparbank infattar till betalning tre månader härefter, då de kunna å Sparbankens kontor återlyftas. Björneborg den 16 Oktober 1882.
(1647,3) Direktionen.

Offentlig årsexamen

med eleverna vid mejeriskolan i Kumo-gård anställes fredagen den 20 oktober kl. 9 f. m.
Eug. von Knorring.
(1567,2)

Tillfölje af oförutsedda hinder emot-tager undertecknad elever i pianospelning först från den 1:sta November.
(1648,1) Lina Timgren.

Dansskola i Björneborg.

Undertecknad, som ytterligare fullständigat sin lärokurs i Sverige, är sinnad börja med dansskola härstädes, ifall tillräckligt antal elever anmäla sig till den 25 dennes i Herr O. Palanders bokhandel.
(1635,2) Betty Mannelin.

Janseende till mellankomna hinder är jag ej i tillfälle att nu besöka Björneborg, hvarföre min tidigare införda annons annulleras.
(1637,1) Mathilda Källgren.

Promenad-Konsert

å Otava stora salong
Torsdagen den 19 Okt. kl. 8 e. m.
Frivillig entrée.
(1649,1) A. Négrin.

Soirée med Bal

anställes å Hôtel ILTAMA
Söndagen den 22 Okt. kl. 1/2 8 e. m.
Entrée för Herrar 1 mk 50 p. för Damer 1 mk. C. A. Rydqvist.
(1651,2)

Utmärkt god
Rewalsk Wassbuk
i glasburkar å 2 Tmg., hos
(1641,2) Th. Forsell.

Et i godt fiket warande taffelpiano. Närmare å detta blads tryckeri.
(1650,1)

RYSKA

BRANDEFÖRSÄKRINGS-

Bolaget af år 1867

meddelar försäkringar å alla slags brandrisker i stad och på landet på fördelaktiga villkor och mot nedsatta, billiga premier, genom
F. H. Malin.
(33)

Björneborg den 19 Oktober.

— För Lützenfesten skola sångrepetitionerna beghinna i morgon å borgarekammaren under ledning af hr Th. Sörensen, hvarom vi, hänvisande till annonsen i bladet, vilja erinra resp. sångerskor och sångare med vänlig erinran det de ej wille försumma tillfället.
Festkommittén har haft några öfverläggningar om programmet för festligheten å Otava. Till föredragande wid tillfället är utsedd mag. J. S. Färling. Wid festiviteter, sådana som den ifrågavarande, förswaras emellertid arrangemangerna bl. a. af lokalen, hwilken ingalunda är lämplig för tablåer samt dylika sceniska föreställningar. Enhwar wet huru otrefliga och swårstötta de provsionella ridåer äro, som man nödgas anbringa för dylika föreställningar i rum, som egentligen ej äro ämnade för dramatiska prestationer. Wid sådana tillfällen kommer man omwilkorligen att tänka på behöfvet af en theater. Men ännu torde åttilliga tillställningar på orten måsta hållas med tillhjelp af provisoriska anstalter innan staden kommer till sitt länge önsade och förberedda syftemål samt erhåller ett rum, der dramatiska prestationer med framgång kunna äga rum.

— Många wiktiga frågor tränga sig i. n. på dagordningen å orten. Så har man öfret och främt jernvägsfrågan, dernäst brofrågan, teaterhusfrågan, fattigvårdsfrågan, waghushusfrågan, brandtornsfrågan, begravningsplansfrågan, drätsel- och fattigvårds-reglementisfrågan, Kumo elfs regleringsfrågan, torgnafadamisering frågan, telefonfrågan och maskagefrågan icke till förglömmandes m. fl. m. fl. Således en betydlig mängd frågor, hwilka blifwit wäckta, men ännu ej hunnit till något faktiskt resultat och sålunda allt fortfarande äro beroende. Största delen af nämnda „frågor“ hafwa uppfattats inom stadsfullmäktig korporationen. Man skulle wils-

ligen tro sig lefwa uti ett samhälle, der den mest lifwulla verksamhet för framåtskridande äger rum då man läser katalogen öfwer dessa delwis ganska wiktiga projekter. Man är emellertid härwid twungen att något modifiera sin mening angående det hastiga fortskridandet på orten, då man erfar att flere af frågorna redan för ganska länge sedan (åtminstone brofrågan har redan ett decennium förewarit ung. i enahanda gestalt) framkommit på dagordningen. Flere af frågorna hafwa öfwerlemnats åt kommitteer, hwilka gjort desamma till föremål för sitt „tyfta“ arbete, hwilket emellertid warit till den grad „tyft“ att man sedermera intet widare i saken hört eller åtminstone ej något faktiskt resultat warjebliwit. Ut i andra af frågorna hafwa wisserligen förslag uppfattats samt ett och annat blifwit tillgjordt, men hur det warit har emellertid hwilwa det ursprungligen äfsedda hufwudresultatet uteblifwit och frågorna så att säga, fallit in i spejken, just då de hållit på att realisera sig till en verklighet. Wi kunde bestyrka vår mening genom användandet af fakta från flera af öfwanämnde frågor historik, men afstå för denna gång härifrån af anledning att vår affigt härmed är att blott påpeka ett allmänt förhållande. Swar har man orsaken till den tröghet, hwarmed de allmänna ärenderna på orten framskrida? Att mycket på orten återstår att göras för allmän kommunalutweciking torde ej kunna nekas. Att öfwan uppräknade förslag warit af behöfvet påfallande har ej heller kunna bestribas. Ut i bristande ekonomiska tillgångar kunna ej anledningarne till framställda projekters långamma utweciking lösas. Stadens, eller rättare stadsinnewånarenes ekonomiska ståndpunkt är, jäkert utan öfwerdrift, bättre än en stor mängd andre städers i landet. Förhållandet torde helt enkelt blott vara beroende af bristande energi och ihållighet hos kommunalandan och samhällsmedlemmarna äfwen som privatintressets ofta wog förlamande inflytande på allmänna ärenders gång. Men det är ej här om wi nu egentligen skulle widare tala. Vår mening är endast att påpeka det en stor mängd allmänna frågor nu föreliggas och wänta på sin lösning. Det torde derför ej vara skäl att i närmaste framtid wända den kraft, kommunalandan kan hafwa, mot flere öfkningsmål, utan till en början blott söka göra en verklighet af de frågor, som nu stå på dagordningen. Erhålla wi jernwäg, fast bro öfwer Kumo elf, theaterhus, fattighem, brandtor, waghush på torget m. m. af öfwan ankydda öfkningsmål, kunna wi ju till en början wara nöjda. Eller huru? Soga wi undan hellst några af dessa åtminstone delwis, så att säga, efterfatta arbeten, kunna wi ju säga att wi hunnit ett godt stycke framåt. Hänga deremot uppfattade frågor i ewighet och röra sig är ut och är in uti cirkelform till samma punkt, derifrån de utgått, kan man ju slutligen helt och hållet mistrosta om möjlighet till framåtskridanden. Den främsta och ojemförligt wiktiga af alla de uppfattade frågorna är emellertid jernwägsfrågan, på hwilken framför allt annat den kommunala kraften bör i närwarande nu försöka sig. Alla de andra frågorna äro af underordnad wigt i jemförelse härmed. Af denna frågas framgång äro desamma en mängd andra frågor beroende. Th med uppkomsten af en jernwäg skall äfwen fristare slägt från den öfriga werlden blåsa öfwer oss och mågigt bidraga till att slingra dimmorna, som fördunkla inwverka på den kommunala horisonten.

— En signalklocka att begagnas wid elds-wådor har under senaste wäcka jemte dithörande ställning blifwit uppfatt i femte stadsdelen inwid kanten af hästtorget. I sammanhang härmed ihågkomma wi den hwilande brandtornsfrågan, som äfwen skulle försjena

att blifwa annat än en blott "fråga", hvarom vi vilja hafwa vederbörande erinrade.

— **Ett guldmynt** upphittades för omfr. 8 år sedan af trädgårdsmästaren Schurigin å en åker, belägen i närheten af den från staden åt Koiwisto ledande landsvägen. Myntet förvaras ännu hos upphittarens son, som är bosatt i staden. Vi hafwa tagit delsamma i betraktande och funnit att det är ett österriskiskt mynt från Kejsar Ferdinand den andres (reg. 1619—1637) tid samt pregladt 1630. Å ena sidan har man det österriskiska wapnet, en fläckörn med åttifiliga mindre wapen i hjer-fällden, samt omskriften: ARCHID. AV. DUX. BVR. CO. TYR. G. s. 1630.

Å andra sidan finnes inpreglad bilden af en harnestfädd man med krona, spira, rifsäppla samt tvenne wapensfäddor. Deromkring läses:

FERDINAND. II. D. G. R. I. S. A. G. H. B. R. E.

Vi hafwa ännu ej blifwit i tillfälle att fullständigt tolka betydelsen af ofwännande initialer. Inschriften omkring rifswapnet torde emellertid vara: Archidux Austriae Dux Burgundiae Comes Tyringiae 1630. (Erkehertig af Österrike, Hertig af Burgund, Grefve af Thüringen 1630.)

Inschriften å motsatta sidan är, med undantag af begynnelseorden "Ferdinandus II Dei gratia Rex", deremot swårare att tolka. Man kan naturligtvis med skäl antaga att myntet, som sålunda är ett österriskiskt gyllen från 30 åriga krigets tider, just genom denna beröring med Tyssland kommit till landet. Åt myntets ägare säges 60 mark hafwa blifwit erbjudna för det samma, hvilket han emellertid ej velat mot detta pris afstå. Skäl wore att universitetets myntkabinett skulle söka inlösa myntet, ifall nemligen dylikt ej förut i samlingen förefinnes.

Det ifrågavarande guldmyntet har storleken af en 10 pennis slant.

— **Telefonen** emellan hr Sunnelii apothek och föreningsbanken fungerar förträffligt och användes under de första dagarne efter sin uppställning flitigt af folk, som woro nyfikna att inhämta huru en dylik konversation skulle taga sig ut.

— **Niebrand.** En ria, hylld med säd, uppbrann i fredags på aftonen å Djala, Kumo gård underlydande torp i Kumo s:n.

— **Till Näfsö folkskola** säges ett wida större antal elever hafwa anmält sig, än man der funnat emottaga. Man säger att 70 st. på denna grund blifwit refuserade. Uppgiften ang. numerären kan dock måhända täla forrigeras.

— **Dyferiarbetet wid ångaren Träft** har numera upphört för hösten, sedan, i enlighet med hwad tidigare ommänts, åttifiliga inventarier blifwit bergade. Arbetet kommer säkerligen att återupptagas under wintern.

— **Sjukdomsförhållandena i Björneborg** från 1—15 Oktober 1882:

Lunginflammation	2.
Thyphus	2.
Åkut rheumatism	2.
Åkut mag- och tarmkatarr	11.
Swalg- och strupkatarr	4.
Åkut bröstkatarr	10.
Summa	31.

— **I Näfsö hamn** befunno sig för par dagar sedan 10 lastande fartyg och ibland dem en ångare. Det ser ut såsom om en starkare hösttrafik i hamnen skulle komma att uteläifwa. Dock wäntas ännu flere fartyg.

— **Wattenståndet** i Kumo elf är owanligt lågt och befinner sig nu 5 fot under medelhöjden.

— **Sidenswansar** hafwa redan varit synliga i stadens närhet. Deras ankomst tyder på winterns snara anmalkande.

— **Wäderlefen** synes på allwar wända sig åt det höstliga. I går på aftonen föll något litet snö, så att marken ännu i dag på morgonen war snöbetäckt. Då detta nedskrifwes håller emellertid det lätta snötäcket på att smälta och regn faller.

Bref från Björneborg.

I.

"Så du kommer dig äntligen till att skrifa bref från Björneborg!", säger du min vän från landsorten. "I tidningens spalter ha förefunnit korrespondenser från Näfsö, Nådendal, Åbo och Kangasala, men ännu har intet varit i den vägen synligt från sjelfwa staden" tillägger du med stål. Hårtill swårar jag blott att min vän har fullkomligen rätt och att hela saken blott är derpå beroende att jag welat litet grundligen studera förhållandena härstädes innan jag kunde wäga mig på att börja tala i sådana delikata saker, som lämpa sig för den förtroliga brefstilen. Nu tror du wissit att jag efter mina långa förstudier är i tillfälle att berätta dig en mängd saker från området af stadens interiörer. Så låter det ju verkligen på min inledning och mångt och mycket kunde jag ju äfwen komma fram med, om ej i nyhets- så åtminstone i reflexionsväg, men det kunde i en smal wändning hända att jag komme att hyppa någon stads-hemlighet eller säga något som X. eller Y. ej skulle tycka om och sedan kunde de så ta i saken och tycka t. ex. att jag är bra märwärdig, som ej ser sakerna såsom de, eller är bra petig, då jag börjar sortera det hwhita och swarta i ortshärwan, så att säga, för sig, utan att lemna dem outredda i ett brofikt wirrvarr.

Men hwad kan det hjälpa. Nog måste jag wäl ändå skrifa om ett och annat, eftersom jag engång skall slå mig på korrespondens, om äfwen det kunde hända att jag kommer att yttra något som skulle mindre behaga en och annan. Th ser du det är på alla orter så, att det finnes en mängd menniskor, som knappast någonsin hafwa lemnat hemkutarna och äro fullkomligen inwuxna i sina hemförhållanden, hwilka de anse vara de bästa på jorden och då omgifningen sedan allt ständigt nickar ett "ja" till deras mening och, såsom det pågår wara i denna upprigtiga werld, blott inskränker sig till att fristifera dem på afstånd, börja de naturligtvis tro att de hafwa fullkomligen rätt. Kommer sedan någon, som företager sig att öppet hysla en motsatt mening, blifwa de naturligtvis ledna och ropa på "nyhetsmakeri". Men det skall man emellertid ej bry sig om, utan såsom en trogen teknare måla bilderna sådana de äro och låta ljus och flugga fulla

oberoende af allt annat än perspektivlärans fordringar. "Nå huru har man det på orten?" är wäl det första du frågar. Frågan är bra nog widlyftigt tilltagen och dertill kan sålunda swaras mångt och mycket, eller du menar wissit om staden är sig lik sedan den tid, då du "konditionerade" härstädes — för en tjugufem år tillbaka — war det ej så. Huru war det i "then tiden?" Jag tror att staden dåsfertiden hade rykte om sig att wara ett litet Paris och att man lefde här litet à la Parisienne, eller hur war det? Så glunkades det, wäll jag minnas, i det öfriga jäderneslandet och opinionerna hålla segt i sig äfwen sedan sjelfwa faktum förswunnit och derför glunkar kanske en och annan på gammal konto så ännu. — Men det kan jag säga dig: "entiset ajat owat olleet ja menneet". Af Pariser lifwet finnes föga qwar och menniskorna lefwa här, tycker jag, såsom folk i allmänhet brukar. Ingen öfwerflödig lyx har åtminstone jag varit wittne till än mindre någon extravaganans hwarfen i det ena eller andra. Twertom synes jolket i allmänhet lefwa ganska husligt och indraget och derjemte för man här i allmänhet ett werksamt lif. Från morgo: till qwäll petas det i handelskontoren och knogas i butikerna och på gatorna ser jolket äfwen "beschäftigt" ut. Handelsbokhållare tala af med styndsamma steg, deras patroner röra sig äfwen om åu med något wärdigare steg, men alla synes emellertid hafwa något mål för sin sträfwan. Nog har jag sett städer i landet, der hwarne anse det wara sin skyldighet att i temligen god tid på förmiddagen samla sig till "focis" för att något "gruta" sig före middagen. Går du emellertid här ut på s. m., exempelwis till Hötél Otawa, som kan anses såsom stadens societetshus, i affigt att der träffa några glada kunder, med hwilka du kunde litet roa dig, kan det lätt hända att du lurar dig ganska betydligt, och får sitta ensam och långtansfullt titta åt dörren hwarje gång du hör några steg. Men som oftast är det blott typparen, som kommer, eller någon profyrhtare, som bor på hotellet och helt beskedligt kommer för att söka sig frukost. Kanste war det annorlunda den tiden du "konditionerade" — det är wissit möjligt, men, ser du, hwarje tid har sina egna "konditioner" och förhållanden och allt får ej dömas efter måttet och synpunkten af din "konditionstid".

Staden är, såsom du wet, fortfarande hufwudsakligast en affärsort. Wisserligen finnes här äfwen några lokala embetswerf med dithörande tjenstemän, men dessa befinna sig numerärt taget naturligtwis i minoriteten.

"Det finnes ingen korporal, som ej önskar blifwa general". Så finnes det ej heller någon affärsman, som ej önskar blifwa millionär och målet fordrar många ansträngningar. Den ekonomiska delen af lifwet är derför också här, såsom på affärsorter naturligt är, den i allmänhet i hufwudsak bestämmande och ledande principen.

Men nu slutar jag för denna gång och hoppas att jag nu, då jag engång kommit i farten, kan komma att låta höra af mig.

Din
Fenelon.

I h e m f p a s t.

— **Afsted med lifstidspension m. m.** Den 28 (16) sifflidne septembär har S. M. Kejsaren, på gjord underdånig ansöfking, i nåder entledigat referendariefsekreteraren i Kejs. senatens för Finland Justitiedepartement ridbaren G. S. Sourander från hans berörda embete samt hugnat honom med lifstidspension, hwarjemte S. K. Majestät nådigt utnämnt Sourander till statsråd. (S. A. T.)

— **Jernwägswiadukten i Drihweß,** det dyrbaraste och mest storartade byggnadswerf på Waja—Tammerfors jernwäg, passerades för första gången den 9 dennes. (W. T.)

— **Wid kyrkoherdewal i Kijulo** den 8 innewarande oktober erhöill kapellauen i Tyrwäntö B. S. Söderman församlingens kallelse. (A. U.)

— **Telegramwerking.** Pseudonymen Antti Salawa berättar i Uusi Suometar för den 13 d:s, att han på Ludwig Kosjuths nyfingen inträffade 80:de födelsedag tillskändt den åldrige ungerske patrioten ett lyckönsningstelegram samt att han af denne per telegraf mottagit en tackfägelse som slutade med orden: *Aldas a derék rokon finn népnek*; på swenska: *Lycka åt det dugtiga finsta släktfolket!* Hr Antti Salawa ommänter detta såsom bewis på, att äfwen Kosjuth erkänner ungarernes och finnarnes släktkap. (Wbl.)

— **Finska konstföreningen.** Wid den 12 okt. hållet direktionssammanträde tillbelades det Hovingska resestipendium (3,000 mk) enhälligt åt bidhuggaren Johannes Takanen bland fem sökande. — Till täflan om statens pris i figurmålning ha inom den bestämde tiden blifwit inlemnade följande tablör: af J. Ahlstedt "I Kimito stjär", genremålning; af A. von Becker "Litet för fatten", genremålning (föret utställd å årets Pariser-salong); af G. Berndtson "Wälkommen!", historisk genremålning; af fr. Helene Schjersbeck en historisk tabla, "Wid troppan till Linföpings fängelse år 1600", och en genretabla "Smed wid milan". (Wbl.)

Från Ryssland.

— **Konst- och industriutställningen i Moskwa** stängdes för den stora allmänheten den 12 d:s kl. 4 e. m. och avslutades den 13 för utställarene, efter hål-len religiös förrättning. — Den 14 begynte nedtagningen och inpackandet af de exponerade föremålen, hvilket antagligen skall medtaga omkring två veckor. Utställningens hufvudbyggnad äfvensom flera af exponerernes paviljonger komma att i deras närvarande skick å platsen qwarstå till nästa vår.

Spridda utrikes notiser.

— **Attentat mot påfven.** Leo XIII:s lif har enligt Paristidningen *Figaro* nyfingen varit hotadt. När han nämligen för någon tid sedan spatserade med sin sekreterare och några prelater i parkerna vid Vatikanen, smälde plötsligt ett skott,

Svart på hvitt.

Af Frans Hedberg.
(Forts. fr. n:o 80).

Det var på en bjudning hos assessorskan Blundin, som ovädet bröt löst. Den goda damen hade nämligen icke utan en viss oro sett en ung flicka komma till trakten, för att ytterligare försvåra en förut ingalunda lätt sak, den nämligen att få hennes dotter Jemina bortgift någorlunda anständigt. För det ändamålets skull hade assessorskan kastat sina ögon både på Harald och förvaltaren, medan hon som en klok general hade jägmästaren och kommissarien i reserv, i händelse elittrupperna skulle neka att göra sin skyldighet. Assessorskan hade derför från första stund tagit sitt parti att egna Valborg ett riktigt godt och väl konditioneradt hat; just ett sådant, som en öm mor med en värgift dotter måste känna mot en ung, jemförelsewis vacker flicka, som vågar sig in på besagda mors och dotters jagtområde. Men som assessorskan Blundin var ett slugt fruntimmer, som sett ganska mycket af verlden, så aktade hon sig mer än wäl att visa sina verkliga känslor för den unga flickan; tvärtom, hon var artigheten och vänlig-

heten personifierad, när hon talade vid och om henne. Detsamma var äfwen fallet med den stackars Jemina, med den skilnaden, att hennes vänlighet war ärligt menad, hur mycket än modern bemödade sig om att stålsätta henne mot Valborgs vinnande sätt och intagande väsen.

"Hon är bara en instuderad kokett, en intrikat varelse, som vill narra karlarne i sina nät, det säger jag dig Jemina!" predikade frun både sent och tida; "jag känner det der af erfarenhet, jag."

"Har mamma gjort så med då?" frågade Jemina enfaldigt, i det hon storsåg på modern.

"Du är då så fasligt enfaldig, kära barn. Att vara tjugufem år och inte ha bättre reda på sig! Gud vet, hur jag ska få dig gift här i verlden!"

"Ska man då nödvändigt gifta sig?" frågade Jemina med samma förwånande blick som alltid. "Inte vet jag hwad det ska tjena till."

"Nej, men jag vet det, jag", svarade frun barskt, "och du gör som jag vill, det råder jag dig till!"

"Ja, mamma", svarade Jemina beskedligt och nöp i förklädsbandet; "men det är wäl ingen, som vill ha mig."

"Nej gudnäs, inte om du ser ut så der, åtminstone. Men vi ha då, Gud ske lof,

fyra att välja på, och gården är wärd sextitusen kontant och har bara en in-teekning, som får stå qwar så det ska wäl gå för sig. Bara nu inte den der wälsignade Stockholmsjantan kommer och förwider hufvuden på dem! Men det är då wäl, ett öfversten är så tåck som han är, en vink åt honom bara, och han lär wäl mamsellen annat! — Nej, jag får lof att ställa till bjudning för att få hit henne."

"Ja, men mamma tål ju henne inte", sade Jemina alltid förwånad.

"Det är just derför jag bjuder henne; begriper du inte det? När jag sist var der, så tyckte jag att både pojken och förvaltaren sågo underliga ut. Nej, jag får lof att ha dem hit, för att få reda på, hur det står till. Klockaren får komma hit med sin fiol, och så får jägmästaren blåsa valdhorn till, det kan man nog dansa efter. Du ska ta din röda sidenklädning och blätt i håret, det klär dig. Jaha, vi ska ställa till en liten bal."

Och derpå för assessorskan öfver till Sjönäs, tog på sig sitt vackraste och vänligaste smälöje och framförde sin bjudning; öfversten war händelsewis vid drägligt humör om dagen, så att han svarade ja både för sig och för alla de andra, och då fans, som vanligt, ingen appell mot det domslutet.

Och så kom den märkwärdiga dagen. Allt hwad socknen och granskapet hade lystert och comme il faut samlades mellan fem och sex hos assessorskan, som sjelf tog emot sina gäster på förstubron och war idel solsken och trefnad i sin präktiga gröna sidenklädning och med röda band i den väldiga mössan.

Det var ett oupphörligt upprepande af de mest högljudda: "Nå det var då för innerligen roligt! Tusen gånger! God dag lilla du! Gud, hwad herrskapet var snälla som kom! Hur mår de små söta barnena?" med ständig interfoliering af några visligen osagda: "Nå så min själ komma de inte allihopa! Jo den der ser ut! De stygga ungarne, som åto upp alla mina bakelser sist" o. s. v. och när alla wäl voro afpelsade och inne, och kaffet var drucket, samlades gamla fruarne i förmar- ket, der de redogjorde för sina pigors fel och olater; de äldre herrarne rökte och finga sig ett parti inne i assessorns för detta arbetsrum, och ungdomen ordnade sig till en dans ute i salen, medan klockaren hade ett förskräckligt arbete med sin quint, som på inga vilkor ville låta stämma sig, och jägmästaren swor öfver ett sår på läppen, som komplett förstörde hans embouchure. De båda herrarne tröstade dock hwarande ömse-

och en kula hven förbi hans hufvud. Denna tilldragelse väckte naturligtvis stor bestörtning, och påfven drog sig strax till sina inre rum. Tyska tidningen *Germania* omtalar likaledes denna historia och meddelar dessutom, att saken inberättades till polisen, men att dennas förklaring gått ut på, att det varit en person, som öfvat sig i skjutning i en närbelägen vinlägen samt att en kula då hade förirrat sig in i Vatikanens park. Tidningen framhåller emellertid med rätta det besynnerliga i, att kulan hven så nära förbi påfvens hufvud och att den italienska polisen tillåter så farliga öfningar så nära Vatikanen. Tilldragelsen erinrar om vissa af de radikala fälda hotelser mot Leo och Vatikanen, i det de en gång offentligt hotade att storma den senare, utan att den italienska regeringen tog minsta notis derom.

— **Stanleys expedition.** Det är nu tre år sedan Stanley landsteg vid Banana Point i mynningen af Congo floden. Han var bemyndigad härtill af en under belgiske konungens beskydd stående komité i Brüssel för att efterforska Congo floden, hvars oerhörda flodbädd han ett år tillföre hade berest från Nyangwé till dess mynning. Hans medresande voro 70 i Zanzibar värfvade svarta, bland hvilka befunno sig några, som rest med honom förut, såsom Susi och Djuma, samma trogna tjänare, som hade transporterat Livingstones lik till kusten. Han fann vid Congomynningen all den honom från Europa öfverskickade materiel jemte nödig personal. På sådant sätt var den senare ej allenast förstärkt genom svarta från Zanzibar, utan äfven genom europeiskt manskap, officerare, ingenjörer, maskinister m. fl. Stanley etablerade nu sin första station vid Vivi, den punkt, vid hvilken Congo upphör att blifva segelbar och der kataraktregionen begynner. Såsom förbindelse mellan Vivi och kusten tjänade den 17 tons dräktiga ångaren *Belgique* och en liten ångbarkass. Dessa båda fartyg voro utgångna från sällskapet Cockerills verkstad och modellerna till de samma på sin tid visade å nationalutställningen år 1880. Sedan stationen Vivi upprättats såsom operationsbasis, röjde Stanley sig väg till det inre förmedelst vagntransport, hvarmed ångbarkassen, materiel och lifsmedel fortskaffades. Derefter inrättades den andra stationen Isanghila. Här var floden segelbar till Manyanga. Stanley begagnade för denna sträcka en liten ångbarkass, *Royal*, samma lilla fartyg, som på sin tid beundrades i Ostende, då tillhörande belgiske konungen, hvilken sedermera skänkt den till Stanley i och för expeditionens ändamål. Här i Manyanga blef den tredje stationen grundad och befälet öfver denna lemnades åt löjtnant Havon, som då nyss återkommit från Europa. Derpå fortsatte den berömda resanden sin marsch till Stanley-Pool och nådde slutligen stranden af sjöarne, hvarifrån man utgick till fjerdte stationen, hvarest löjtnant Braconnier, som ännu uppehåller sig der, erhöi befälet. Derifrån och till Stanley fallen är floden farbar.

Den bildar med sina biffloder en oerhörd vattenyta om mera än 8,000 kilom. Sedan Stanley nära Ntama bygt ytterligare en station med namnet Leopoldville, satte han sin sista ångbarkass, *En Avant*, som likaledes var bygd hos sällskapet Cockerill, i vattnet och uppnådde vid mynningen af Ibara-Nkoutu den sista stationen, der han insatte löjtnant Janssen som kommandant. Den berömda forskaren blef slutligen uttrötad; tre år igenom hade han oafbrutet arbetat, öfvervunnit svårigheter och utstått de största faror; han reste, beledsagad af en ung neger vid namn Daoulla, som varit med på alla hans resor, tillbaka till Europa för att aflägga sin berättelse inför konungen och den vetenskapliga komitén öfver sin mission.

— **En elektrisk båt.** I London har i dessa dagar den allmänna uppmärksamheten fäst vid en liten, med elektricitet drifven farkost med namnet *Electricity*, som med fyra passagerare ombord farit upp för Themsen från Millwall till Londonbron. Detta är den första elektriska båten i England, och resultatet af profresan var högst tillfredsställande. „Electricity“ tillryggalade vägen till Londonbron mot vind och ström på en timme med en hastighet af åtta knop. Rörelsekraften frambringas medelst 45 ackumulatorer, som äro förbundna genom två Siemenska maskiner.

Handeln på Kumo elf.

(Uti S. A. Lindströms beskrifning öfver Kumo socken).
(Forts. från no 79).

På många andra sätt kan det äfven bewisas, att på Kumo elf uti äldre tider drifvits en stor handel. Uti Nistaro by fanns ännu i 16:de århundradet en ång med namnet *Kalmari*. Det är allmänt bekant, att ännu i dag här en stad uti Småland namnet *Kalmar*. År 1020 kallades *Sago* den *Kalmar*, och hundra år derefter får den namnet af köpstad. *Mesenius* påstår, att staden varit till redan under *Anc* den gantens regering och i åttonde århundradet benämnes den *oppidum*, säkert är, att den är mycket gammal. Der *Kalmarboarne* handlat, der hafva de äfven lemnat minnen efter sig. Uti *Blesing* fallas ännu ett ställe *Kalmar*. Uti *Swearife* wid *Mälaren* ligger äfven ett *Kalmar* med sin *Kalmar* kulle. Sannolikt är, att *Kalmar* köpmän äfven besökt *Kumo* samt der lemnat efter sig namnet *Kalmari*.

„*Norra Tyslands invånare*“, yttrar sig en författare, kallades fordom med ett gemensamt namn *Sachjare*. Ut desse börjat den första utländska handel med *Finlands* inbyggare, kan ej allenast med sannolikhet slutas deraf, att *Finnarne* ännu hafva samma namn på en köpman och en *Sachjare*, utan med visshet af den bekanta sak, att ännu på långt sednare tider än de, då *Swenskarne* här bosatte sig, all urifas handel äfven i *Sverige* och alla nordiska länder låg i *Sachjarnes* hand. *Floderna* äro de första vägmätare uti en öde trakt, och till utloppet af alla större floder, till det inre af alla djupa wifar i södra *Finland*, liksom i södra

Sverige, hade twifvelutan det mäktiga *Hanseförbundet*, hvars hufvudstad var *Lybeck*, utskänt *Tyska* familjer, som hade att mot industrins och ett tydligare klimas alster tillbyta sig *Nordens* handelsartiklar samt äfjända dem till *Tyskland*. Jag för min del skulle tro, att *Sachjarnes* nedfattning i *Finland* härrör ifrån mycket äldre tider, än ifrån *Hanseförbundets*, och detta slutar jag till en del deraf, att redan uti 4:de seklet efter *Chr.* omtalas *Saxare* uti *Thule* (*Skandinawien*). *Emellan* *Kuotajärwi* och *Sodankylä* *Lappmarker* har man under hörnet af en sten hittat 150 *Anglofaxiska* och *Tyska* mynt flaque emellan åren 800 och 1272. År 1820 hittades nära *Åbo* 30 *Anglofaxiska* mynt med årtalet 800 samt inscription *Alfred Rex.* *Kajan* uppgifwer äfven i sin *Finnska Historia* pag. 190, att ur finsk jord blifwit upptagna *Arabiska*, *Grökiska*, *Engelska* och *Saxiska* pennningar, hvaraf flere hafva varit vida äldre än kristendomen i *Finland*. Ut *Saxarna* och *Tyskarne* äfven besöglat *Kumo* elf, ser man deraf, att nära *Björneborgs* stad finnes i elfven en stor sten kallad *Sakjan kivi* (*Saksfiwi*), der handlande fordom stola hafva upplagt sina waror; uti *Kuskela* fors uti *Ulsby* socken fallas en liten holme *Sakjan forwa* — ett torp nära invid där samma namn — widare uti *Kumo* nära elfven twenne hemman med namnet *Saksa*, samt åter i elfven nära *Kumo* kyrka en stor kallad *Sakjan kivi*, dit köpmän på samma sätt fordom stola upplagt sina waror. Denna sten finnes ej mera qwar, men enligt en *Kumobos* utsago skall den stått wid nordwestra hörnet af *Tullfita* bron. Enligt en annan berättelse stola alla större stenar uti *Pahdinki* fors burit namn af *Sakjan kivi* af samma orsak som de söregående. Men denna fors ligger nära *Kallala* by, hvaraf torde kunna förklarar, att nämnde by, enligt berättelse, fordom skall hetat *Haglon kaupunki*. På *Kyrkholmen* stola *Tyskar* fordomtima handlat, och *S:t Henrik* predikhus skall ursprungligen hafva varit en handelsbod. Under golfvet af samma rum har hittats en jernwigt med årtalet 1200 (sitta siffrorna kunna ej ättilljas noga). Denna wigt hänger nu fastmärkt på väggen af nämnde rum. *Porthan* påstår också uti sin *Chronicon* pag. 273—74, att namnen, *Ban*, *Bome*, *Pastudagh*, *Arnichini*, *Östfära*, hvilka förekomma uti köpebrefwet rörande *Forsby* gårds försäljning åt *Bisshop* *Hemming* år 1355, äro *Tyska*, samt att de woro utländska köpmän, som nedfatt sig uti *Ulsby* och *Kumo*. Uti *Päistila* by, som ligger nära till *Nistaro*, fallas ett hemman *Kesti*, och samma namn förekommer äfven i *Ulsby*. Anmärkas må, att uti äldsta tider „woro *Gäster* i *Kyffland* främmande köpmän, som kommo till *Kyffland* i handelsaffärer, hade inlytande hos *Ryska* *hofsurrjare* och erhöi wiktiga uppdrag af dem. På *Island* närmade sig betydelsen af ordet *gäster* den af utländska köpmän eller *Jabana*, som reste ifrån det ena landskapet till det andra“. Uti *Kanteletar* talas äfven om *gäster* t. ex. uti 3:de delen 22 och 32 sängerna.

Att handeln på *Kumo* elf uti fordom tider war betydlig, beviser äfven söjande omständighet. Uti *Hindikkala* by invid *Mangois* hemman och *Kumo* elf, omkring tre werst

ifrån *Nistaro*, bär ett ställe namnet *Kellan* firko. *Wiken* nedanför fallas *Kellan lahti*, och en nära intill belägen holme benämnes åter *Kellan luoto*. Tradition förmåler, att uti nämnde *Kellan* firko fastades lott med tärningar (*helmiä jactiin ja arpaa lykätiin ja lyötiin*), hvilka woro uppträdde på en tråd; *sjelfwa* tärningen kallades *helmi* samt det werfhyget, som war ett swärd, hvarmed tärningen fastades, benämndes åter *kalpa*. *Ännu* *finns* qwar af *sjelfwa* lottbordet twenne höga fötter; bordet har varit åtminstone 5 famnar långt samt 2 famnar bredt. På *Mangois* finnes ännu qwar en flugbänk af nämnde bord. Omkring *Kellan* firko har funnits, såsom man tycker, en stengrundwall, som har varit på de längre sidorna 30 famn på de kortare 15 famnar. *Sjelfwa* rummet har utgjort en rektangel. Nämnde *Kellan* firko är, såsom redan blifwit sagdt, belägen invid *Kumo* elf, och nedanför kyrkbacken invid stranden finnes en tydligt af människohand gjord wall, rundad i hörnen; ofwanpå wallen finnes åter en gångstig. Man berättar, att folk ifrån olika orter under hedendomen samlats dit för att rådslå om såväl andliga som werldsliga saker. Nära *Kellan* firko har äfven funnits en begravningsplats, hvilken numera är förwanolad till en åter. Men hwad har nu detta *Kellan* varit? Efter all sannolikhet ett handelsgille. *Sjelfwa* anför: „Från denna tid (11:te årh.) förfärfwer sig *Kantsgillat* på *Gottland*, hvilket *daniska* konungen *Waldemar* I tog under sitt färfärdade besöhd år 1177, men *sjelfwa* gillet är sannolikt äldre. Der fanns äfven ett *S:t Nikolaj* gille för köpmän och sjöfarande. Wid samma tid omtalas ett *Hertig* *Kants* gille i *Stånör*, som sedan förwandlades till konung *Kants* gille och hwilket 1256 erhöi sina statuter i sammandrag efter *Ringstedts*. I alla *Skånska* städer funnos *Kants* gillen; det i *Walmö*, det rylbaraste af dem alla, inrättades 1081 eller 1086. *Gillenas* antal i *Sverige* uppgifwas till öfwer hundra, då de i *Danmark* och *Norrige* utgjorde omkring tjugu, och likwäl omtalas ofta gilletingar i de *Norriska* sagorna under denna tiderynd; wi kunna således antaga, att gillen redan funnos på flera ställen i det medelsta och lausle nordliga *Sverige*. . . . *Handelns* trygghet ålyftades iijmnerhet med de gillen, som ett lands köpmän bildade i utlandet. . . . Flera statuter i dessa utländska köpmansgillen, såsom att den som infrejs i dem äfven skulle wara medlem af deras hemmawarande gille, wisa tydligen detta ändamål. De köpmän i en utländsk stad, som woro från samma ort, blefwo alltid närmare associerade med hwarandra, iijmnerhet om de handlade med samma waror. Äfwen i *Sverige* funna wi redan dessa utländska gillen såsom slutna korporationer; så nämnes, att utlämmingarne i *Selångborg* hade sin egen prest och sitt eget altare, som kallades kompaniets altare. *Gillena* rikades desutom genom donationer såsom då *Kants* gillet fick befräntelse på fisket wid *Älneburg* af *daniska* konungen 1142. — *Gillena* ombildades ofta till handelskompanier, hvilka på sätt och wis hade sina kompanier i utlandet. . . . *Gillena* i *Sverige* omtalas (under medeltiden) öfwerallt både i städerna och på landsbygden. . . . *Gilles*stugorna woro samlingsorter för gästbud samt öfwerläggningar af alla slag“. Uti medlet af 14:de seklet kommo *Bisshopen* i *Upsala* samt *Bisshopen* i *Åbo* i streid med hwarandra angående deras stifts

sidigt, i det jägmästaren påminde klockaren om, att stämningen brukade stiga med värmen, så att qvinten nog skulle bli ren bara dansen väl kom i gång, och klockaren försäkrade *Pihl* om, att han hade haft en kusin, som blåst valdhorn med ena mungipan.

När dansen just skulle börja, kom *Harald* fram till *Valborg* och ville bjuda upp henne till första walsen.

„Nej tack“, svarade hon gladt, „du kommer för sent. Jag är redan uppjuden.“

„Och af hvem då?“ frågade *Harald* litet häftigt.

„Af herr *Hall*“, svarade *Valborg* och kände, att hon rodnade litet, utan att hon sjelf visste hvarför.

„Jaså, af förvaltaren! Hm, jag tycker du kunde ha spart den åt mig.“

„Jag kunde ju inte weta, att du ämnade bjuda upp mig.“

„Nå, första *francäsen* då?“

„Den har jag lofwat kommissarien *Brandt*.“

„Det war fasligt hwad du är förekommande“, svarade *Harald* bittert.

„Nå hvilken dans i ordningen kan jag få den äran att dansa med dig då?“

„Hvilken som helst af de andra, i fall det blir flera! Det vill säga, så vida du

är glad och snäll; ser du så der ut, så tror jag inte att jag vill dansa med dig.“

„Men hvarför ska' du också alltid ge *Hall* företrädet framför mig? Hvarför skall jag alltid komma i andra rummet?“

„Du vet inte hwad du säger, *Harald*! jag ger inte företräde åt någon. Men när han kom först och bjöd upp mig, så hade jag inte något skäl att säga nej... det skulle ju varit oartigt.“

„Ja, och det vill du naturligtvis inte vara mot en så vacker och älskward karl som förvaltaren. Men wänta du, får farbror se att herr förvaltaren gö sig några höga föreställningar om sin värda person, så kör han bort honom, och du har ingenting för dina artigheter.“

„Fy *Harald*, nu är du elak och bitter igen. Du gör dig ett nöje af att förstöra andras glädje, och nu vill jag inte dansa med dig på hela qvällen.“

„*Valborg*, förlåt mig... men ser du... jag kan inte lida att du förvaltaren framför mig, jag har ju ingen människa som håller af mig, och jag behöfwer det så väl! Förlåt mig, *Valborg* lilla, var inte ond på mig, och jag ska' gör allt hwad du vill.“

„Nåja“, svarade *Valborg* leende, „jag skall förlåta dig på ett vilkor.“

„Och det är? Säg hwad du vill... om

du också befäller mig att kasta mig ut genom fönstret, så...“

„Nej, du skall bara bjuda upp *Jemina* till första walsen.“

„Usch då! Kan jag tute få något mildare straff?“

„Nej, så vida du vill, att jag skall bli god på dig igen, så måste du det. Seså, nu börjar musiken... hu, så falskt! Skynnda dig nu, här kommer min kavaljer!“

Och för att slippa se, huru den lycklige förvaltaren lade sin arm kring *Valborgs* smärta lif, skyndade *Harald* hufvudstupa fram till *Jemina*, framförde sin anhållan och gaf sig knapt tid att höra hennes svar förrän han fattade tag i henne och började dansen.

Öfversten, som spelade wira på fyra man hand, hade just nu ledigt, hvarför han kom ut i förmaket för att helsa på ett par af de nykomna fruntimnerna, då assessorskan passade på och fattade hans arm, samt förde honom omärkligt fram till salsdörren der de stannade för att äse de dansande. *Hall* och *Valborg* walsade just i detsamma förbi, glada och lyckliga, utan att ana hwad som tilldrog sig några steg ifrån dem.

„Ett vackert par, det der; tycker inte öfversten det?“ frågade wärddinman med sitt vänligaste smälöje.

„Hvilket?“ svarade öfversten, i det han tittade ut i salen.

„Kors, öfverstens systerdotter och förvaltaren på *Sjönäs*, vet jag; vackrare par får man leta efter! Och när man ser dem stå så der bredvid hwarandra, eller swänga omkring i walsen, så skulle man riktigt kunna tro, att de wöre kära i hwarann!“

„Kära?“ utbrast öfversten föwånad; „efter åtta dar? Det wöre fan!“

„Tiden gör dervid ingenting till saken“, förskrade frun, „rätta kärleken tänder ju som en blyt, påstås det. Också pratas det öfver allt i socknen om...“

„Hwad pratas det i socknen om?“

„Att både unga herr *Harald* och förvaltaren förgapat sig i fröken *Valborgs* vackra ögon och att det redan kommit till ganska ledsamma uppträden mellan de unga herrarne; men kanske att det inte är sant!“

„Nej, det kan jag försäkra assessorskan om att det inte är“, svarade öfversten häftigt; „i mitt hus tillåts inte några sådana historier; men ursäkta, nu är wäl partit slut, och jag får lof att gå in i spel rummet.“ (Forts.)

gränser uti Kemi. För att få någon klarhet uti saken sammanträdde Satakunda landets förening (kompaniet? Communitas terre Satakundie) den 16 Julii 1734 wid Kumo kyrka (apud ecclesiam Kumo in publico placito), och de intygade, „att Kemi och Sjofv kapeller äro belägne inom Åbo stifts gränser, att de så länge lydt under Domkyrkan i Åbo, att ingen minnes annat, samt att denna kyrka uti förenämnde kapeller intill denna dag haft en fri och obestridd besittning.“ Till att ytterligare besträffa sanningen af sitt påstående tillägga vittnena; De et super quibus omnibus premissis non solum nos per experientiam, verum eciam per legitima propatrum noscorum documenta recepimus plenam fidem. De hade således genom sina försäders uppgifter fullkomlig kännedom i saken. År 1377 intygade Boo Sönsön Grip, att „inför honom blifwit bewijadt, att Hakamaa hörde till Felsingland, men deremot Kemi och sjöfästeligen afwen Sjofv, Ulfajoki, Sifajoki och Patajoki (Salo) till Åbo Bistopsdöme, och att deese gränser enligt i Norrbotten, Ulfesby, Kumo och Birkala bosatte gamla personers utsago blifwit i ett hundrade års tid och derutöwer iakttagne.“ Dessa sammanträden inträffade således åren 1374 och 1377. Båda gångerna återopade de derwid warande vittnen sina försäders utsago. Sjuer hundra år hade ofwan anförda kapeller hört eller lydt under Åbo Domkyrka. Wittnena intygade således sådant, som varit fallet redan åtminstone omkring 1250, Märk wäl, att det war gamla personer, som intygade det, och de hade åter hört saken af sina försäder. Omkring 1250 woro således Kemi, Sjofv o. s. w. redan kapeller, samt hörde till Åbo stift. Att Kemi första kyrka blifwit, såsom ofwan pag. 186 uppgafs, upbyggd år 1249, minner således härigenom om bekräftelse. Men huru kunde de, som bodde i Birkala, Kumo och Ulfesby, lemna upplysningar rörande Kemi? Det war påtagligen åter kypmän, som seglade längsåt Kumo elv börjande ifrån Birkala till Norrbotten. Namnet Birkala wisar, att det war Birkalar, och det har redan pag. 183 blifwit sagdt, att de woro hemma från Westerbotten. Långt före år 1250 handlade således Birkalarne på Kumo elv. (Fort.)

Rungörelser.

Sjuenvarande års personela fattigafgifter för denne stad uppbaras uti Drätselkontoret härstädes nedannämnde dagar från kl. 12—1 samt 4—6 e. m. nemligen:
Måndagen d. 23 Oktober från 1:sta och 2:dra stadsd.
Tisdagen d. 24 Do " 3:dje och 4:de "
Onsdagen d. 25 Do " 5:te stadsdelen.
Torsdagen d. 26 Do " 6:te "
och staden underlydande holmar m. m.
Björneborgs Drätselkammare, den 16 Oktober 1882.
På Drätselkammarens wagnar:
S o h. Newander.
(1633,2) F. W. Hellström.

Wid offentlig inför Drätselkammaren Torsdagen den 26 dennes klockan tolf på dagen stende auktion utbjudes till den mestbetalande eganderätten till tomterna nr:is 114 och 132 uti fjette stadsdelen, hwarom hugade spekulanter härmedelst underrättas.
Björneborgs Drätselkammare, den 31 Augusti 1882.
På Drätselkammarens wagnar:
S o h. Newander.
1593,3

Auktioner.

Medelst offentlig frivillig auktion, som förrättas i gården No: 11 i första stadsdelen Torsdagen den 19 Oktober kl. 10 f. m. och 3 e. m. försäljes följande lösegendom, bestående af guld och silfver, en större silfver kaffekanna, guld och silfver fickur, en guldked, väggur, mahogny betsade och målade möbel, såsom byråer, stoppade soffor och stolar, sängar, bord och matskänkar, klädskap, vägg- och toilett-speglar, en ljuskrona, större tafflor, rull- och fenstergardiner, linne-, säng- och gängkläder, glas och porsliner, messing-, koppar-, bleck- och järnkärl, en symaskin, krukväxter, köredskap, en jagtkärra samt en arbets- och vattenkärria, en stoppad bredsläde, arbets- och vattensläda, selytt, en segelslup i godt skick, hagelbössor, trädkärl samt diverse; hvarom hugade köpare underrättas. Björneborgs auktionskammare den 9 Oktober 1882.
(1613,2) Henr. Sourander.

Medelst offentlig auktion, som förrättas å auktionskammaren Tisdagen den 24 Oktober kl. 10 f. m. försäljes Fröken Bertha Helenius konkursmassa tillhörig egendom, bestående af handelsvaror, möbel, sängkläder, fruntimmers gång- och linnekläder, husgerådssaker, böcker samt diverse; hvarom hugade köpare underrättas. Björneborgs auktionskammare den 16 Oktober 1882.
(1632,2) Henr. Sourander.

Genom offentlig frivillig auktion, som förrättas å Softegården Tisdagen den 24 dennes kl. 11 f. m., försäljes 3 stycken hästar, hvarom hugade spekulanter härigenom underrättas.
Softegården den 16 Oktober 1882.
(1638,2) S. A. Blom.

Till salu.

Hos W. Broholm:

**Trikoer & Dofflar,
Kläden & Satiner,
Flaneller,
Svarta & kulörta Klädningstyger,
Hvita Gardinstyger,
Linnelärf & Näsdukar,
Ylle Schawlar & Dukar,
Underkjolar,
Normal Skjortor & Kalsonger,
Herr Kravatter & Dukar,
Handskar & Vantar,
Sidenfelb & Filthattar,
Gummi Galoscher,
Lampor & Lampkronor,
Kupor & Tulpaner,
Spelkort. hos**

W. BROHOLM.

Wuojoki Schweitzer Ost
samt flere sorter Delikatesser hos
(1598,5) **W. Broholm.**

**Nu inkomna:
Winter Trikotter,**
stort urval, deribland af de bästa kvaliteteter som ifrån utlandet kunna erhållas, hos
(1598,5) **S. W. Liljeberg.**

Dofflar, swarta trikotter & kläden hwar-
ibland fina durabla belgiska tillverkningar hos
(1598,5) **S. W. Liljeberg.**

Ylle flaneller samt joder satiner af flera
slag afwensom swarta & kulörta frunt. klädningstyger hos
(1598,5) **S. W. Liljeberg.**

Portland Cement hos
(1620,3) **S. W. Liljeberg.**

**Nu inkomna:
Sardiner,
Ekenäs Svassbuk, hos
Björkroth, Ramberg &
Sindström.**

**Trikotter,
Dofflar,
Kläden och
Satiner hos
Björkroth, Ramberg &
Sindström.**

**Tyska äppel hos
Björkroth, Ramberg &
Sindström.**
(1625)

FRISKA CITRONER
hos
**Björkroth, Ramberg &
Sindström.**
(1652)

Nu inkommet:
Tapisseri och virkmönster, ett stort urval, hos
(1643,1) **Charlotta Gröneqvist.**

God Ekenäs Svassbuk
hos
(1604,3) **G. W. Wallin.**

Tvorne två års gamla tjurar af blan-
dad holländsk afschire race å Kumo-
gård. **Gug. von Snorring.**
(1568,2)

En jubbskinnspels,
En nästan ny öfverrock och
En svart fyrant till billigt pris i gården n:o 110,
hos **Sofie Andersson.**
(1640,2) **Å samma ställe finnes mjölk på beting.**

Torra plank- och brädändor till billigt
pris. Storsands nya ångsåg den 11
oktober 1882.
(1612,4) **C. O. Nordgrén.**

Utbjudes hyra.
En butik uthyres nu genast eller ifrån
den 1 December. Närmare med
(1619,2) **A. Grundström.**

Tjenstjofaunde.

Et ungt fruntimmer, med vana vid i ett
hotell förefallande göromål, och som nu
förestår bufett, önskar ombyte af plats; svar
torde godhetsfullt insändas Åbo poste restante
under sign.: „X. Y. Z. 200“. (Å. P. 2. 5)

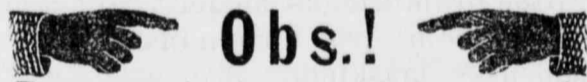
En flicka, funnig i swenska och finska språk-
fen samt sjuhåning, önskar tjänst ifrån
1 Nov. Svar afwaktas å detta blads tryckeri.
(1636,1)

I tjänst åstundas.

Wid mejeriet å Lamppi gård i Swittis-
bofjerd kapell antages en qwinlig elev
på ett års tid, räknadt från den 1 nästintun-

En genast en allwarlig qwinsperjon, wan
att flöta sjufa; närmare meddelas i
gården n:o 3. (1639,1)

Diverse.

Den rättsinnige emottagaren af ett
från ångf. „Vega“ under sista resan
norrut i misstag lossadt lärtfscolly,
märkt S. A. W. K:stad, torde god-

Skönskrifning!
Anmählningar kunna fortfarande göras dagli-

THE NORTHERN
Assurance Company,
Eld- och lifförsäkrings-bolag i London

med en grundfond af P. St. 3,000,000
och reservfond af " 2,000,000
motsvarande öfver 125 million. *Imp.* afslu-

PHOENIX
Brandförsäkrings-Bolag
i London,
stiftadt år 1782.

Bolaget, som är ett af de äldsta och
solidaste sådane, meddelar försäkringar
enot brandskada genom
(36) **K. Fr. Levonius.**

BRAND- och LIFFÖRSÄKRINGS-AKTIEBOLAGET
S V E A
i Göteborg,

Stadfastadt gen. Kongl. Resolution af d. 8 Maj
1866,
Grundfond . . . . . Kronor 10,000,000
Reservfond 1,000,000
meddelar **Brandförsäkringar** å fast- och löse-

Bytesannonser.
Å. U. 3 ggr. 12 r.

Fartygs auktion.
Medelst frivillig auktion, som förrättas tisdag-

Ångfartyget Torneå,
Kapten John Tornberg.
afgår från S:t Petersburg Fredagen den
20 Oktober samt från Råfsö till Wasa,

G:la Karleby, Uleåborg och Kemi Mån-

dagen den 23 i s. m. Vidare upplysning-
gar å Ångbåtskontoret. (1575)

Från Råfsö till **Kristinestad, Kaskö,**
Wasa, (eventuellt **G:la Karleby**)
och **Uleåborg,** afgår
Ångfartyget Wasa,
kapten **E. I. Hedman,**
Thorsdagen d. 19 Oktober tidigt på morg.
Närmare meddelas å Ångbåtskontoret.
(1597)

Ångfartyget Linné,
kapten **Edvard Lübeck,**
afgår Söndagen den 22 Oktober, sista
gången i år, från Stockholm direkte till
Råfsö, samt återvänder påföljande dag
via Kristinestad och Wasa till Stockholm.
Närmare meddelas å Ångbåtskontoret.
(1644)

Ångaren LEIMU,
kapten **G. R. Nordlin,**
afgår under Oktober månad:
Från Björneborg till Raumo, Nystad och
Åbo:
Söndagen den 22 kl. 8 föremiddagen.
Fredagen " 27 " 8 "
Närmare meddelas å Ångbåtskontoret.
(1503)

Ångaren ELMA,
kapten **M. A. Nyström,**
afgår under Oktober månad,
Från Björneborg till Raumo, Nystad och
Åbo:
Fredagen den 20 kl. 8 föremiddagen.
Onsdagen " 25 " 8 "
Måndagen " 30 " 8 "
Närmare meddelas å Ångbåtskontoret.
(1498)

Ångbåten AHKERA,
kapten **C. A. Danielsson,**
afgår under Oktober månad
från Björneborg till Raumo, Nystad, Åbo
och Mariehamn:
Lördagen den 28 kl. 9 föremiddagen.
Närmare meddelas å Ångbåtskontoret.
(1545)

Postanstalten.
Onsdag.
Emottagningstid från kl. 8 till 12 f. m. och 4
till 6 e. m.
Utgifningstid fr. kl. 8 f. m. till 2 e. m.
Breflådorna tömmas kl. 7 e. m.
Poster afgå Torsdag morgon till Borgå, Ekenäs,
Evois, Forssa, Fredrikshamn, Hangö, Haapa-
vesi, Heinola, Helsingfors, Idensalmi, Joensuu,
Jokkas, Jorois, Jyväskylä, Jämsä, Jääskis,
Karis, Kexholm, Kervo, Kimito, Kronoberg,
Kuopio, Kotka, Lauttakylä, Leppävirta, Lojo,
Loimijoki, Lovisa, Mohla, Mustiala, Nykyrka,
Nystad, Nyslott, Orimattila, Parikkala, Puu-
mala, Raumo, Riihimäki, Ruokolaks, Ryss-
land, Salo, S:t Michel, Sordavala, Sveaborg,
Sverige, Tammerfors, Tavastehus, Urdiala,
Wiborg, Wichtis, Willmanstrand, Åbo, Åland
och utrikes samt jernvägsstationerne.

Torsdag.
Emottagningstid från kl. 8 till 12 f. m. och
4 till 6 e. m.
Utgifningstid från kl. 8 till 12 f. m. och 4 till
6 e. m.
Breflådorna tömmas kl. 7 e. m.
Poster ankomma norr-, söder- och österifrån
på morgonen.
Poster afgå fredag morgon till Alavo, Brahe-
stad, G:la Karleby, Ilmola, Jakobstad, Kajana,
Kalajoki, Kemi, Kristinestad, Lappo, Nikolai-
stad, Nykarleby, Torneå och Uleåborg.

Fredag.
Emottagningstid från kl. 8 f. m. till 2 e. m.
Utgifningstid från kl. 8 till 12 f. m. och 4 till
6 e. m.
Poster ankomma söder- och österifrån på mor-
gonen.

Lördag.
Emottagningstid från kl. 8 f. m. till 1 e. m.
för södra och östra orterne samt dessutom
från kl. 5 till 6 e. m. för de norra.
Utgifningstid från kl. 8 till 12 f. m. och 4 till
6 e. m.
Breflådorna tömmas kl. 1 e. m. för södra och
östra orterne samt kl. 7 e. m. för de norra.

Anm. Helgedagar hålles postkontoret öppet
samma tider som om Söndagar.
Emellan kl. 8 och 9 f. m. hålles postkontoret
öppet endast för emottagning och utdelning af
orekommenderad privat korrespondens, utdelning
af tidningar och försäljning af frimärken.
Den vid postkontoret belägna breflådan töm-
mes, utom förut nämnda tider, äfven en timme
före hvarje posts afgång.
Björneborg,
Arel Bergboms boktryckeri, 1882.